

Mynämäen yhteiskoulun alkuvaiheista

Koulun perustamisen alku

Marraskuun 6. päivänä 1924 julkaistiin Kunnalliset tiedot-nimisessä Mynämäen paikallislehdessä tietävästi ensimmäinen Mynämäen yhteiskoulun perustamista tukeva kirjoitus. Kirjoituksen allekirjoittajana mainitaan rovasti Hj. Rönberg.

On sanottu: "tieto on voimaa". Ja sitä se onkin sekä yksityisille että kansoille. Etenkin pienille kansoille on tieto ja sivistys erinomainen voima. Tämän on meidän pieni Suomen kansakin tullut oivaltamaan.

Näillä sanoilla Rönberg alloitti tuon lehtiartikkelinsa. Hän kehuu tuonnempana kirjoituksessaan Suomen panostuksia sivistyksen edistämiseen ja myös lasten vanhempien innokkuutta toimittaa lapsensa koulun penkille siinä toivossa, että heidän lapsensa saisivat paremmat elämisen mahdollisuudet kuin heillä itsellään oli ollut. Hän korostaa koulujen perustamisen tärkeyttä maaseudulle, koska kaupunkien koulut olivat jo kasvamassa liian suuriksi. Jo tuolloin oli havaittu, että suurissa kouluissa opettajien suhde oppilaisiin heikkeni koulujen suuretessa. Opettajat eivät tunteneet oppilaitaan enää yhtä hyvin ja opetus ei ollut enää huomionut yksittäistä oppilasta samalla tavoin kuin pienemmissä kouluissa.

Rönberg esittää kirjoituksessaan myös taloudellisia näkökantoja maaseutukoulujen puolesta viitaten kaupungeissa vallitsevaan asuntopulaan ja sen takia kohonneisiin vuokratukustannuksiin ja korkeisiin elinkustannuksiin kaupungeissa.

Ottaen tämän huomioon ja sen sivistysharrastuksen, mikä suureksi iloksi on heräämässä mynämäkiläistenkin keskuudessa, kuin myös sen, että Mynämäki on verrattain suuri ja varakas kunta ja että sen keskuksesta, kirkon lähellä, jossa neljä suurta valtatieä yhtyvät, asuu yli tuhannen henkeä, rohkenemme toivoa, että tänne Mynämällekin, sen keskukseen, saataisiin lähitulevaisuudessa viisiluokkainen yhteiskoulu.

Kirjoituksensa lopuksi Rönberg esittää itsensä ja ilmeisesti edustamiensa muiden henkilöiden puolesta kutsun kaikille mynämäkeläisille saapua kunnanhuoneelle kuluvaan kuukauden 9. päivänä klo 15 iltapäivällä keskustelemaan asiasta.

Tietoa siitä, kuka ensimmäisen ajatuksen yhteiskoulun perustamisesta on esittänyt, ei ole jälkipolville säilynyt – vain edellä kuvattu Hj. Rönbergin artikkeli.

Perustava kokous

Rovasti Rönbergin esittämää kutsua noudattaen kunnan huoneelle kokoontui verrattain suuri joukko kuntalaisia ja vilkkaan keskustelun jälkeen osanottajat olivat yksimielisiä yhteiskoulun perustamisen tarpeellisuudesta. Asian eteenpäinviemiseksi perustettiin 14-henkinen toimikunta, johon kuuluivat rovasti Hj. Rönberg, apteekkari Arth, Ahlroth, pastori V. Haveri, leipuri J. Vänni, nimismies V. Malka, tilalliset J. Aikkinen, P. Sillanpää, J. Nukki, K. Pohjalainen, kauppias J. Aittomaa, opettaja O. Kanerva, johtaja N. Mikkola, johtaja K.A. Laine sekä Nousiaisista tilallinen J. Salmela.

Toimikunnan tärkein tehtävä oli jäsenten hankkiminen koulun kannatusyhdistykseen. Jäsen- ja varainhankinta onnistuikin niin hyvin, että koulu päätettiin perustaa kunnanhuoneella 26. toukokuuta 1925 pidetyssä kokouksessa. Kesä 1925 oli muutenkin koulun puuhamiehille työteliästä aikaa. Varoja hankittiin lisää mm. järjestämällä ulkoilmajuhla Häävuorelle ja iltajuhla Voimistelu ja urheiluseura Iskun talolla. Koululle valittiin myös väliaikainen johtokunta huolehtimaan koulutilojen hankinnasta.

Koulun alku

Koulun oli määrä aloittaa toimintansa jo saman vuoden syyyskuussa, jos oppilaita ilmoittautuu riittävästi – niin myös tapahtui. Vaikka koulun perustamislupa saatiin Valtioneuvostolta vasta marraskuussa, koulu aloitti jo toimintansa 1. syyskuuta 1925 Mynämäen Tursunperän

Kiusalan talossa, jonka kartanonomistaja A. Hirvola oli luovuttanut vuokralle koulun käyttöön.

Tammikuussa 1926 koulun johtokunta hyväksyi koululle ohjesäännön ja lukusuunnitelman, jotka myöhemmin keväällä saivat Kouluhallituksen vahvistuksen.

Ensimmäisenä vuonna koulunsa uudessa yhteiskoulussa aloitti peräti 36 oppilasta. Yksiluokkaisen koulun kaikkia lukuaineita opetti maisteri Gunhild Jalo. Kiusalan talon tilat kävivät jo kolmantena lukuvuonna ahtaiksi ja koulun käyttöön vuokrattiin tien toiselta puolelta Keskikylän talosta sali ja neljäntenä vuonna vuokrattiin vielä yksi lisätila koulun käyttöön lähirakennuksista. Voimistelun opetus hoidettiin Iskun talossa.

Koulu kehittyi

Koulun alkuvuodet saatiin rahoitettua yksityisin varoin, erilaisilla varainhankinnoilla, lahjoituksilla ja kunnan tuella. Valtionapua koulu ei saanut alku alkuvuosinaan. Alkunnostuksen jälkeen yksityishenkilöiden rahallinen tuki alkoi hiipua ja koulu kamppaili rahoitusvaikeuksien kanssa.

Koulun kasvaessa myös ahtaat ja hajallaan olevat tilat aiheuttivat ongelmia. Koulun kannatusyhdistys sai vuonna 1927 taivuteltua kunnanvaltuuston puolelleen niin, että valtuusto päätti luovuttaa koululle tontin koulurakennusta varten. Uusi rakennus oli tarkoitus

saada valmiiksi jo 1928, mutta se valmistui kuitenkin vasta kaksi vuotta myöhemmin. Helmikuun 24. päivänä 1930 yhteiskoulu muutti Kiusalasta uuteen ja tilavaan Mynämäen kirkon viereen rakennettuun omaan koulutaloon.

Samana keväänä yhteiskoulun ensimmäiset 11 oppilasta saivat päästötodistuksensa. koulun koko oppilasmäärä oli jo kasvanut 85:een. Koulun oppilaat tulivat eri kunnista Mynämäen ympäriltä melko laajaltakin alueelta mm. Nousiaisista, Vehmaalta, Mietoisesta, Laitilasta, Karjalasta, Taivassalosta, Lokalahdelta, Yläneeltä ja Honkilahdelta.

Taloudellisten vaikeuksiensa takia koulu joutui kuitenkin luovuttamaan koulurakennuksen takaisin Mynämäen kunnalle, rakennusvelkojensa takaajalle, vuonna 1932. Seuraavana vuonna valtioneuvosto myönsi koululle jatkuvan valtionavun ja jatkuvan oikeuden myöntää päästötodistuksia.

Vuonna 1958 aloitettiin koulurakennuksen laajennuksen rakennustyöt.

Mikko Laihonon

Lähteet:

- 1) Mynämäen yhteiskoulu 1925 – 1975, matrikkelitoimikunta, ISBN 951-99071-1-4, Vammalan kirjapaino 1975
- 2) Mynämäen kunnan koululaitoksen historiikki. kirj. tuntematon. Artikkelit julkaistu internetissä.
- 3) Kuva Mynämäen yhteiskoulusta, Mikko Laihonon, 2005

Mynämäen yhteiskoulun ensimmäinen oma koulurakennus valmistui v.1930